

Nr 91.

Ankom till riksdagens kansli den 9 april 1940 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till bidrag till reservkraftanordningar å Gotland.

(4:e avd.)

I en den 15 mars 1940 dagtecknad proposition, nr 175, har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, framlagt förslag angående anslag till bidrag till reservkraftanordningar å Gotland.

I skrivelse den 12 december 1939 hemställde *överbefälhavaren över rikets försvarskrafter* i anledning av en av *militärbefälhavaren på Gotland* gjord framställning, att ett belopp av 150,000 kronor måtte ställas till militärbefälhavarens förfogande för vissa arbeten i syfte att förbättra Gotlands möjligheter att erhålla reservkraft, därest ångkraftstationen vid Slite under krig bleve försatt ur funktion.

Sedan utlåtanden över framställningen avgivits av *vattenfallsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Gotlands län*, anbefallde Kungl. Maj:t den 6 februari 1940 *vattenfallsstyrelsen* att efter förhandlingar med vederbörande intressenter skyndsamt framlägga förslag till ordnandet av frågan om Gotlands förseende med reservkraft samt till de villkor, på vilka staten skäligen kunde anses böra medverka till frågans lösning. I skrivelse den 8 mars 1940 har därefter *vattenfallsstyrelsen* framlagt förslag i ämnet. Vid skrivelsen finnes fogat ett förslag till kontrakt mellan staten och vederbörande intressenter. Enligt kontraktet skall staten med 87,500 kronor bidraga till bestridande av kostnaderna för vissa anläggningar för tryggande av kraftförsörjningen.

Departementschefen har i ärendet anfört bland annat följande:

I likhet med de i ärendet hörda myndigheterna anser jag det vara av stor betydelse ur såväl militära som civila synpunkter, att åtgärder vidtagas i syfte att skapa ökade möjligheter att upprätthålla kraftproduktionen på Gotland, därest nuvarande anordningar för kraftförsörjningen skulle bliva utsatta för skadegörelse. Kostnaderna för reservanordningar av ifrågasatt slag böra givetvis principiellt bäras av kraftproducenten och konsumenterna. På grund av de särskilda förhållanden, som föreligga i fråga om kraftförsörjningen på Gotland, synes det emellertid motiverat, att staten bidrager till bestridande av kostnaderna för de nu ifrågavarande anordningarna. Sålunda kan framhållas att Gotland till följd av sitt läge är i motsats till praktiskt taget alla övriga elektrifierade delar av landet avstängt från möjligheten att erhålla reservkraft från annat håll. Vidare måste den elektriska energien för

Gotland helt alstras med kol, medan bränsleanparten i kraftförsörjningen inom landet i övrigt inskränker sig till några få procent. Med hänsyn till, bland annat, nu anförda förhållanden finner jag skäligt, att staten lämnar bidrag för ordnandet av frågan om Gotlands förseende med reservkraft. Då det av vattenfallsstyrelsen förordade bidragsbeloppet, 87,500 kronor, synes skäligt, vill jag förorda, att ett anslag å nämnda belopp äskas hos riksdagen.

Enligt bemyndigande av 1939 års riksdag (skriv. nr 9) har Kungl. Maj:t genom beslut den 19 maj 1939 ställt 5,000 kronor till länsstyrelsens i Gotlands län förfogande för undersökning hur öns fortsatta elektrifiering lämpligen bör ske. Det torde vara att förvänta att i samband därmed också undersökes i vad mån tekniska och ekonomiska förutsättningar föreligga för en krafttillförsel från fastlandet genom kabel.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) till *Bidrag till reservkraftanordningar å Gotland* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1939/40 under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 87,500 kronor;

b) medgiva, att vattenfallsstyrelsen må erhålla bemyndigande att å kronans vägnar godkänna det i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 15 mars 1940 omnämnda kontraktet.

Stockholm den 9 april 1940.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 89.
